DZIENNIK

PATRYOTYCZNYCH POLITYKOW.

W Lwowie Dnia 7go Lutego 1793.

Nro. 10.

Z POLSKI.

Pewne wiadomości.

Na notę od Poſła Extraordynaryinego, i Pełnomocnego Miniſtra Króla J.MCi Pruſkiego Pana de Buchholz niedawno podaną, JP. Hrabia Małachowſki Kanclerz Wielki Koronny natychmiaſt prowizorialną odpowiedź dał. Iż ón ſobie to za naywiękſzey wagi intereſu poczytał, ażeby Notę JP. de Buchholz do wiadomości Nayiaśnieyſzey Konfederacyi podał, i ſkoro tylko od Niey decyduiącą odpowiedź odbierze, onemuż ią dla użycia podług ſwego upodobania kommunikować niezaniedba.

Kopia Odpowiedzi na Notę P. de Buchholz, którą JP. Hrabia Małachowſki Wielki Kanclerz Koronny imieniem, i z rozkazu Nayiaśnieyſzey RPtey zkonfederowaney dał.

Niżey podpiſany nic ważnieyſzego nad to nie miał, iak żeby Nayiaśnieyſzey Konfederacyi Generalney Deklaracią przełożył, którą mu JP. de Buchholz Extraordynaryiny Poseł, i Pełnomocny Miniſter Krola Iegomości Pruſkiego dnia 16go tego Mieſiąca przyſłał. Równie z tą ochoczością teraz rozkazy dopełnia, które względem niey odebrał, gdy JP. Posłowi naſtępujące przełożenie czyni.

W tym momencie, gdy Nayiaśnieyſza Konfederacia Generalna w oczekiwaniu odpowiedzi na Notę, z Iey rozkazu dnia 12go przeszłego Mieſiąca JP. Posłowi względem rozgłoſzoney wieści o wniściu woyſka Pruſkiego do Pańſtw RPtey oddaną, dotąd zoſtawała, przykrą niezmiernie dla niey rzeczą było, z pomienioney Deklaracyi tę powziąść wiadomość, iż Król Iegomość Pruſki rzeczywiście przynaglaiące przyczyny mieć ſądził, iż ſię do tego kroku decydował, którego podług teraźnieyſzego rzeczy położenia w Polſzcze naymnieyſzey potrzeby nic zapowiedzić niemogło. Iednakże im bardziey powody do tego kroku w Deklaracyi wyrażone do uczynków ſtoſuią ſię, które łatwo urzetelnić można, tym więcey ſkłonni do wyperſwadowania ſobie tego ieſteśmy, iż zadoſyć czyniące deklaracie na umyśle Króla Iegomości Pruſkiego przyzwoite uczucie wiadomey poczciwości, i charakteru tego Monarchy, i zaufania, które równie taż ſama poczciwość zawſze Narodowi Polſkiemu wpaia, ſprawią.

Wiadomo ieſt, iż Nayiaśnieyſza Konfederacia Generalna na mieyſce dzieła 3 Maia inną Konſtitucią do geniuſzu Narodu, i mieyſcowego Kraiu położenia ſtoſownieyſzą ułożyć za naycelnieyſzy obowiązek ſobie wzięła, a wſzelką proporcią względności, i przyiazni między RPtą, i ſwemi Sąſiadami będącą utwierdzić poſtanowiła. W tym zamyśle niemogło to uyść przezorności iey, iż prócz względności na izkody, które w teraznieyſzych okolicznościach zbawienney reformy z roz-

krzew-

krzewienia przesadzonych Gminorządu prawideł dla tego kraiu samego wypłynąćby mogły, rozszerzenie się tych prawideł w Polszcze koniecznie sprawiedliwą trwożliwość Sąsiedzkim Potencyióm, które dla utłumienia onychże szkodliwych wpływów złączyły się, wzbudzać musiało. Nieprzestała na tym samym tylko, żeby decydowane odrzucenie tych przesadnych maxym na widok publiczny wydała, ale ieszcze z pomyślnym skutkiem starannosć czynney przezorności powiększyła, ażeby Polskę od zarazy zachowała, która gdzie indziey wszystkim Rewolucyinym towarzystwom pod imieniem politycznych Klubów znanym, początek dała, które przez Uniwersał Generalney Konfederacyi pod dniem 28. Listopada wydany naysurowiey zakazane są, tudzież wszystkim woyskowym Kommendantom, iak nayściśleysza baczność na to wszczególności na nowo zale ona iest. Gdyby niektóre letkomyślne, i nowości chciwe umysły czasem przez nierozmyslne mowy wyrażną skłonność ku temu gminorządzkiemu sposobowi myślenia okazywały, to ich poiedyncze zdania bez związku, i bez skutku u rozumney publiczności sprawiedliwie pomiędzy prożniackie maxymy policzone będą, których cała dzielność na tym zawisła, ażeby towarzyskim rozmowóm za pochop służyły. Ale pozwolmy nawet na to, iżby przez nie do powstania towarzystw dobremu porządkowi, i spokoyności niebespiecznych okazia dać się mogła, to publiczna władza, która teraz w Stanach Konfederacyi zkoncentrowana znayduie się, więcey iak dostateczną iest, żeby ie rozprószyła.

Wsparta życzeniem Narodu, i potężnym wsparciem wielkiey Monarchini, która w obliczności całey Europy wspaniałomyślnie obronicielką wolności, niezawisłości, i pomyślności polskiey oświadczyć się raczyła, łączy w sobie teraznieysza Konfederacya wszystkie zrodła pomocy, które wszystkim partyzanckim duchom tamę położyć zdolnemi są, które gdyby we-

 wnętrz-

wnętrzną ſpokoyność mięſzały, nawet ſprawiedliwą karę ſąſiadów pobudzićby mogły, a Król Iegomość Pruſki, który w przypadku przedſiewzięcia nowey woienney wyprawy znayduie ſię, dalekim będąc od tey boiaźni, żeby nieprzyiaciela w tyle zoſtawić bać ſię muſiał, od któregoby ſię niczego obawiać nie miał, może raczey na tym polegać, iż tam zupełne beſpieczeńſtwo znaydzie, które mu poczciwość Rządu zaręcza, który pokóy lubi, który ma na pieczy, ażeby Traktaty świątobliwie zachowywał, który przyiaźń potężnego ſprzymierzeńca ſzacować ſobie umie, ktory nakoniec przez ſwoią bliſkość zawſze w okazyi ſkutków tych rozporządzeń widzenia, i o ich doſtateczności względem oddalenia każdego pozoru boiazni dla ſwych ſąſiedzkich Państw ſam ſądzenia znayduie ſię. Co ſię zaś poiedynczych uczynków dotycze, które na granicach wydarzyć ſię miały, i które w nieſzczerych, lub przeſadnych Relaciach w ſwietle nadto ſurowym przełożone były, iak to deklaracya wyrażać zdaie ſię, przecież te przypadki choć tak rzadkie, i z natury ſwoiey nic nieznaczące baczność iednakże Polſkiego Rządu za ſobą pociągnęły. A ieżli w iakim gdzie przypadku, z pewnieyſzych donieſień ukaranie winnych zaraz po oſkarżeniu nienaſtąpiło, to oni ſwą niekarność ſoſowi iedynie winni ſą w tym, iż przed inkwizycią zemknęli. Iednakże rozkazy do bliſkich Kommend w wielu okaziach dane, i nieuſtannie powtarzane, ażeby na granicach względem utrzymowania ſpokoyności czuwali, a a naymnieyſze rozpuſty, któreby zaczepkę dawać mogły, ſurowo karali, czułość w tey mierze Rządu doſtatecznie zaświadczaią.

Gdy prawdziwy ſtan rzeczy wſzelkie podobieńſtwo nieſpokoyności w Polſzcze oddala, któreby do nieſpokoyności w Państwach Krola Iegomości Pruſkiego wpływek iaki mieć zdolnemi były, i którychby boiaźń ſama do wydanych przerzeczonego Króla Iegomości rozkazów, żeby korpus woy-

ſka iego do Pańſtw RPtey weſzło, powod dać mogła, to Nayiaśnieyſza Konfederacia nieinaczey iak tylko przeświadczona być powinna, iż ten wſpaniały i ſprawiedliwy Monarcha ſam w tym ukontentowanie znaydzie, gdy odwoławſzy pomienione rozkazy, nowy dowod ſwego przyiacielſkiego myślenia ſpoſobu ku Polſzcze okaże, który iedynie do umocnienia wzaiemnego między Sąſiedzkiemi ſprzymierzonemi Pańſtwami zaufania prawdziwie uwłaſnionym ieſt.

Te ſą nadzieie, i to ieſt żądanie, do ktòrego ſtoſownie do wyżey wyrażonych oświadczeń okazania niżey podpiſany rozkaz odebrał, i podchlebia ſobie, iż wkrótce Nayiaśnieyſzey Konfederacyi odpowiedź Iey oczekiwaniu wyrownywaiącą do przeſłania mieć będzie. W Warſzawie dnia 23go Stycznia 1793. Małachowſki.

Z FRANCYI.

Pewne wiadomośći.

Stan Francyi, a oſobliwie Paryża zawſze ieſzcze niepewnym, i coraz wątpliwſzym ieſt, bo wielkie przypadki gotuią ſię, i wſzyſtko ſię do ſwey rewolucyi zbliża. Mieyſce niedozwala, o wſzyſtkim namienić, co ſię w Narodowym Zgromamadzeniu wydarzyło, tylko to, co naygodnieyſzego uwagi ieſt, tu ſię przytacza.

Niezgody między Narodową Konwencią wciąż panuią, wnioſki Departamentów przeciw burzycielóm, i Anarchiſtóm, codziennie licznieyſze ſą, ſkonfederowani do Paryża uzbroieni wtargneli, Deputàcia Konfederatów przed Radą Poſpòlſtwa Paryzką ſtanęła, i o utłumienie dzieła, pod tytułem: *Przyiaciel Praw* domagała ſię, które Rada grać wprawdzie zakazała, a przecież przez pobłażanie Narodowey Konwencyi grane było.

Odpowiedź Lorda Grenville na Notę Chauvelin czytana była, i nowe przełożenie od Francyi Angielſkiemu Miniſterium uczynione, a dnia 7go Stycznia od Ra-

dy

dy Wykonawczey posłane było.

W Sessyi dnia 14go przyszło do deliberacyi nad nieszczęśliwym Królem, po długich kłótniach zkonkludowano, iż na następuiące pytania następuiącym porządkiem głosy dawane być maią.

Pierwsze Pytanie Czy Ludwik iest winnym?

Drugie Pytanie Czy wyrok, iakikolwiek wypadnie, do potwierdzenia pospolstwu podany być ma?

Trzecie Pytanie Na iaką karę Ludwik wskazany być powinien.

Na Sessyi dnia 15 obadwa pytania do dawania głosów po mianowitym zawołaniu wzięte były.

Na pierwsze pytanie 693 głosów oświadczyły: Iż Ludwik wielkiego zdradzenia Narodu, i natarczywości na powszechne Kraiu bespieczeństwo winnym iest, 26 Wspołczłonków albo żadnego zdania niedali, albo też swe zdania z ogrodkami wyrzili.

Deliberacia nad pytaniem względem udania się do pospolstwa następuiący skutek miała, 20 Wspołczłonków na Kommissie poszli, 10 głos swóy dać niechcieli, 3 dla choroby niebyli, 3 bez żadney dania przyczyny nieprzyszli, 424 przeciwko odwołaniu się do pospolstwa głosy swe dali, 283 za odwołaniem się do pospolstwa. — Więc toż odwołanie się do pospolstwa odrzucone zostało.

Mianowite wywoływanie głosów na trzecie pytanie na dzień 16go Stycznia odłożono.

Dnia 16go o w puł do dziewiątey godzinie w wieczor poimienne głosów wywoływanie nad zapytaniem, na iaką karę Ludwik Capet wskazanym iest, zaczęło się. A że wywołanie głosów dla czasu, którego każdy Wspołczłonek do opowiedzenia powodow swego zdania użył, zakończone być niemogło, przeto kontinuacia onegoż nazaiutrz odłożona była. Przy odsyłaniu naynowszych listów

z

z Paryża ieſzcze ſkutek rzeczy w niepewności zoſtał.

W Paryżu z iedney ſtrony podchlebiaią ſobie nadzieią bliſkiego pokoiu, z drugiey ſtrony znowu to ſobie za urocenie poczytuią, i iedni drugim to zaprzeczaią. Gazeta Narodowa Francuzka wſpomina, iż Anglia i Hiſzpania poſzrednictwo pod warunkami naſtępuiącemi przyiąć na ſiebie miały. 1. Rzplta wſzelkiey wolności na Szeldzie, i wſzelkich proiektów na Hollandią zrzeka ſię 2. Da wolność *Burbon*ſkiey Familii po zawartym pokoiu oddalenia ſię, i oney przyzwoite wyżywienie wyznaczy. 3. Dekreta przeciw emigrantóm, ktorzy przeciw ſwey oyczyznie broni niepodnieśli, tudzież względem żon emigrantow zmoderuie, a dla wygnanych Xięży penſią obmyśli. 4. Woyſka Francuzkie, z Niderlandyi, Lüttich, Elektorſtwa Mogunckiego, z Sabaudyi, i Hrabſtwa Nizza wyidą, iednakże te Kraie wprzód nim pod panowanie Xiążąt, którzy u nich panowali, powrocą, w ſwych Uſtawach odmiany zrobią, które im ſię dobremi zdawać będą, a te Konſtitucie od Rzpltey Francuſkiey gwarantowane być maią. 5. Rzplta Francuzka Avignon, i Comtat przy ſobie zatrzyma, a Papieżowi inne nadgrodzenie uczyni. Ceſarz Jegomość ſwego poſzrednictwa i powagi użyie, ażeby Xiążeta w Lotaryngii i Alſacyi dobra maiący do tego nakłonił, żeby nadgrodzenie przyięli, które im Rzplta Francuzka ofiarować będzie. 7. Wſzyſtkie Traktaty, które przed woyną między Francią i złączonemi do zgody ſzrodkuiącemi Potenciami zawarte były, zawieſzone być maią, i albo odmienione, lub odnowione będą.

Z NIEMIEC.

Pewne wiadomości.

Xiąże Erneſt Syn Krola Angielſkiego na proźbę ſwoią pozwolenie od Krola Jegomości Oyca ſwego otrzymał, ażeby ſię w woyſku Hannower-

werſkim, które dla Rzeſzy Niemieckiey iako należytość przypadaiąca wyznaczone ieſt, na przyſzłey wyprawie woienney znaydował.

Landgraf Heſſenkaſſelſki dnia 16 znowu do Frankfurtu przybył.

Waleczny i pełny zaſług C. K. Generał Maior Baron de Brentano bardzo ſłaby dnia 14go do Frankfurtu przyiechał, a dnia 20 w wieczor tamże umarł.

Z GENUI.

I. *Rozdział*

O Stanie oſób.

Artykuł 1. Wſzyſcy, którzy w Genui, albo w Pańſtwie Proteſtanckim urodzili ſię, tudzież wſzyſcy, którzy do Gromad przez obywatelów, mięſzkańców, i Przywileie mięſzkania, albo ~~przez~~ bez pozwolenia przypuſzczeni byli, obywatelami ſą.

Artykuł 2. Wſzyſcy, którzy aż dotąd obywatelami, mieſzczanami, lub rodakami nazywani byli, obywatelami ſą.

Artykuł 3. Wſzyſcy mięſzkańcy tak w Mieście, iako i po Wſiach przyięci, obywatelami ſą.

Artykuł 4. Oſadnicy, i obcy, którzy ſię z Genuenką ożenią, i owi, którzy od trzech lat pozwolenie mięſzkania w Mieście lub w iego Pańſtwie otrzymali, ieżli ci obcy pożytecznym zatrudnieniem zabawiaią ſię, za obywatelów przyimuią ſię, ieżli proteſtantami ſą, ponieważ oni 300 Zł. na Szpital płacą, i ieżli podatki Kraiowe wypłacali, i dobrowolnie ſię z Miaſta nieoddalili, lub przez ſądowy wyrok wygnanemi nie zoſtali.

Artykuł 5. Pochodzący od obywatelów, którzy w obcych Kraiach z prawego małżeńſtwa ſpłodzeni ſą, za obywatelów uznaią ſię, ieżli proteſtantami ſą, i od czaſu ich

ich wielkoletniości połowę podatków Kraiowych opłacali, któreby płacić powinni byli, gdyby w Mieście lub w Państwie Genui mieszkali.

Art. 6. Obywatelstwa dokumentem iest publiczny regestr ich urodzenia, albo adopcyi, o którym im na każde żądanie autentyczna wiadomość dana będzie.

Artyk. 7. W Genui i iey Państwie na potym tylko obywatele, lub obcy będą.

Artyk. 8. Przyięcie obcych do Prawa obywatelstwa od pozwolenia Narodu zawisło.

Artyk. 9. Obywatele przy przyięciu swoim, lub ich wielkoletniości przysięgę wierności Narodowi, i przysięgę posłuszeństwa prawóm złożą.

Artyk. 10. Każdy obywatel od wszystkich swoich honorów i praw suspendowany zostanie, gdy zbankretuie, i w stanie niemożności płacenia, lub aresztowanym iest, albo wyrokiem sądowym na karę ochydną wskazanym zostaie, gdy u prywatnego w służbie domowey znayduie się, iednakże od tego robotnicy, ktòrzy do polnych usług używani bywaią, wyimuią się, przeciwnie zaś wszystkie inne przyczyny suspensyi prowizorialne znoszą się.

Art. 11. Liczba Lożów, w których głosy daią się, i mieysca na nie, powiększone będą, dosyć zaś iest na tym, gdy bilety od iednego Współczłonka Rady podpisane są, a Syndykowie podług upodobania w swoich robotach do pomocy obywatelów wezwać kazać mogą.

II. *Rozdział o naradzaniu się Naywyższey władzy względem wyboru Narodowego Zgromadzenia.*

W 15 dni po wyroku o stanie osób wydanym, sposób wyboru Narodowego Zgromadzenia Wielkiey Radzie Narodowey podany będzie, który koło Ustawy pra-

U co-

cować ma, iego zaś dzieło Sankcyi Naywyżſzey Władzy poddane będzie.

III. *Rozdział Odwołanie Dekretów.*

Art. 1. Wſzyſtkie Dekreta, które od tego wieku aż dotąd w politycznych okolicznościach wydane były, za nieważne ogłaſzaią ſię, a zatym pamięć wſkazanych z honorem przywraca ſię, i wſzyſtkie zaczęte proceſſa znoſzą ſię, iednakże ta Sankcia do żadney pretenſyi o nadgrodę ſzkód prawa, niedaie.

Art 2. Dekret przeciw oſobie T. T. Rouſſeau i przeciw iego dziełom wydany zaważny ogłaſza ſię.

Z SZWECYI.

Pewne wiadomości.

Wolność drukowania w tym Kroleſtwie tak rozſzerzona przed kilku dniami dla publiczney ſpokoyności Kraiu za niebeſpieczną i kary godną ieſt poczytana.

Dnia 21go Grudnia piſmo iedno pod Tytułem: *Wolność rozumu dla dodania ſerca Regentowi, i Narodowi Szwedzkiemu* pokazało ſię. Autor onego ieſt Pan *Thorild*, który iuż prócz tego autorem periodycznego piſma pod tytułem *Patriota* wydawanego znanym zoſtaie. Pomienione piſmo wielkie poruſzenie w Sztokolmie ſprawiło. Xiąże Regent w tym piśmie wzywany ieſt do udzielenia Narodowi zupełney bez wſzelkiego okryślenia wolności rozumu, a oraz ſzczęśliwość, któreyby Narod pod Rządem Republikanckim używał, zwodniczemi kolorami w nim wyobrażona zoſtaie. Lecz zaraz ieſzcze w wieczor piſmo to zabrane, a autor iego do więzenia wtrącony ieſt. Spodziewano ſię, iż te ſzrodki do uniknienia złych ſkutków doſtatecznemi będą, lecz nazaiutrz aż nad to wyraźnie pokazało ſię, iż to piſmo iuż czytane będąc, wiele ſkutkowało. Bo gdy Thorild do in-

inkwizycyi przed Sąd Nadworny prowadzonym był, lud wielkim mnoſtwem zgromadzony domagał ſię, ażeby ſię ta przy otwartych drzwiach odprawowała, które też otworzone zoſtały. Thorild wolnym umyſłem bronił ſię, i lud mu oſobliwie wten czas, gdy go nazad na ratuſz odprowadzano, dowody ſwego ztąd ukontentowania dawał. Krzyk poſpolſtwa po ulicach kilka dni wciąż trwał, tak dalece, że Wyżſzy Rządca Moden napomnienie do mięſzkańców Stokolmu wydać kazał, ażeby ſię w ſpokoyności zachowali. Po którym nieco uſpokoiło ſię. Zgiełk poſpolſtwa po ulicach uſtał, a Thorild na karę ſiedzenia w więzieniu przez 14 dni o chlebie, i wodzie wſkazany był. Rozporządzenie zaś wolnego drukowania tak odmienione zoſtało, iż napotym Drukarze, i Autorowie kſiążek zaraz za nie odpowiadać maią.

Akademia Uniwerſalna Upſalſka piękny zbiór rzeczy naturalnych Guſtawa III., w podarunku doſtała.

Z BRUXELLI

Pewne wiadomości.

Dzień 29ty Grudnia był do zwołania Generalnego Zgromadzenia tego Miaſta naznaczony. Ta czynność 21. Sekcyi tego Miaſta o 10 godzinie z rana zacząć ſię miała. Nayprzód obwołanie Generała Dumourier w poſzrod poprzedzaiącego otrąbienia i wſzelkiey pompy podczas takowey Ceremonii zwyczayney po wſzyſtkich publicznych Ulicach obwieſzczono.

Francuzka Kawaleria w rynku przed ratuſzem batalion kwadratowy uformowała. Nigdy ſię tak duch Brabantczyków niewydał, iak tym razem. Natychmiaſt przy otworzeniu Zgromadzenia poſpolſtwo po wſzyſtkich Sekciach Bruxelſkich, Mieyſkich, i Przedmieyſkich, przyſięgę przez obwołanie przepiſaną wykonać ociągało ſię. Potym zamiaſt ſe-

 kre-

kretnych głosów ci Mężowie, którzy stanom przychylnemi są, do publicznych interessów przez wykrzyknienie wezwani byli. Gdy to trwało, tłumem od Sekcyi do Sekcyi biegano, a wołano „ Mamy Konstytucią: Stany Brabancyi są iedynemi Reprezentantami, które za takowe mieć chcemy.

Gdy się gminna Partia tym czynnościom sprzeciwić chciała, po wielu kościołach przyszło do kułaków, a tak ona cofnąć się musiała. Aże potym nastąpiony wybor Stanowych, niepodług formy od Generała Dumourier przepisaney stał się, to może on za nieważny poczytany będzie, tym czasem teraznieysi Reprezentanci imieniem ludu panuiącego obwołanie francuzkim gustem ułożone dnia 29. Grudnia obwieścić kazali.

DONIESIENIE.

W Zamiechowie w Cyrkule Przemyślskim, w domu i Rezydencyi JWW. Augustina, i Barbary z Kalinowskich Hrabstwa Ulińskich Łowczych WW. Koronnych Królestw Gallicyi i Lodomeryi, na dniu 20go Miesiąca Stycznia r. b. odprawił się wspaniały Akt weselny JW. Franciszka Łodzi Ponińskiego Siostrzeńca JW. Hrabiny, z W J. Panną Teklą Drochojowską Siostrzenicą JW. Hrabiego, a Córką WW. Andrzeja i S. P. Zuzanny z Hrabiow Ulińskich Drohojowskich Woyskich zaszlubionego. Akt ten zaszczycić swą przytomnością raczyli J. O. Xiąże Biskup Warmiński, JWW. Hrabstwo Krasiccy, z swoią Familią, i inni licznie zgromadzeni zacni Obywatele z zwykłą temu Państwu wspaniałością przyimowani byli, a z powszechną satysfakcyą przez kilka dni bawili się.

UWIADOMIENIE.

Pod Nrem 32 w pierwszey części Przedmieścia Halickiego znayduie się dom do zprzedania, sytuowany pod czerwonym pałacem, z ogrodem i z sadem, właściciel onego zaś mieszka w Mieście pod Nrem 31 na przeciwko Katedry.